

Utrikesutskottets betänkande 2020/21:UU12

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)

Sammanfattning

Utrikesutskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen och skrivelsen till handlingarna och avslår motionerna.

I betänkandet finns tre reservationer (M, SD, V, KD).

Behandlade förslag

Redogörelse 2020/21:OSSE1 OSSE:s svenska delegations redogörelse om verksamheten under 2020.

Skrivelse 2020/21:147 Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under andra halvåret 2019 och helåret 2020.

Fyra yrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 och 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
OSSE.....	6
Utskottets ställningstagande.....	6
Reservationer	10
1. OSSE, punkt 1 (SD, KD).....	10
2. OSSE, punkt 1 (M).....	11
3. OSSE, punkt 1 (V).....	13
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	15
Skrivelse 2020/21:147.....	15
Redogörelse 2020/21:OSSE1	15
Motion från allmänna motionstiden 2018/19	15
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. OSSE

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 19,

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt

2020/21:1614 av Björn Söder m.fl. (SD, KD).

Reservation 1 (SD, KD)

Reservation 2 (M)

Reservation 3 (V)

2. Redogörelse 2020/21:OSSE1 OSSE:s svenska delegations redogörelse om verksamheten under 2020

Riksdagen lägger redogörelse 2020/21:OSSE1 till handlingarna.

3. Skrivelse 2020/21:147 Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under andra halvåret 2019 och helåret 2020

Riksdagen lägger skrivelse 2020/21:147 till handlingarna.

Stockholm den 20 maj 2021

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Jamal El-Haj (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Margareta Cederfelt (M), Lars Adaktusson (KD), Annika Strandhäll (S), Fredrik Malm (L), Mats Nordberg (SD), Camilla Hansén (MP), Magnus Ek (C), Diana Laitinen Carlsson (S) och Sara Gille (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utrikesutskottet behandlar i detta betänkande redogörelse 2020/21:OSSE1 OSSE:s svenska delegations redogörelse om verksamheten under 2020. Utskottet behandlar också regeringens skrivelse 2020/21:147 Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under andra halvåret 2019 och helåret 2020.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2018/19 och tre yrkanden i två motioner från allmänna motionstiden 2020/21 behandlas i betänkandet.

I samband med det svenska ordförandeskapet i OSSE 2021 har regeringen regelbundet informerat utrikesutskottet om arbetet inför och under ordförandeskapet. Föredragningar för utskottet har hållits den 10 mars 2020 av kabinetssekreterare Robert Rydberg, den 7 maj 2020, den 9 juli 2020 och den 12 november 2020 av utrikesminister Ann Linde samt den 18 mars 2021 och den 6 maj 2021 av ambassadör Petra Lärke. Till dessa föredragningar har även riksdagens OSSE-delegation bjudits in att delta. Vidare har utskottet fått en föredragning av utrikesminister Ann Linde om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) den 29 april 2021.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelse 2020/21:OSSE1 OSSE:s svenska delegations redogörelse om verksamheten under 2020 redogör riksdagens OSSE-delegation för verksamheten inom OSSE och för den svenska delegationens arbete under 2020.

I redogörelsen anförts att OSSE:s parlamentariska församlings sammarmöte skulle ha ägt rum den 3–7 juli 2020 i Vancouver, Kanada. Den 1 april 2020 meddelades att sessionen ställts in med anledning av coronapandemin.

Församlingens budget uppgick till 3.642.999 euro. Den svenska delegationen bidrog med 106.397 euro (ca 1.130.000 kronor), vilket motsvarade 2,92 procent av den totala budgeten.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2020/21:147 Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under andra halvåret 2019 och helåret 2020 redogör regeringen för verksamheten inom OSSE under perioden.

I skrivelsen anförts att Sverige utsågs till organisationens ordförande för 2021 vid OSSE:s ministerrådsmöte den 5 december 2019 i Bratislava. Under hela kalenderåret 2020, då Albanien var OSSE:s ordförande, ingick Sverige i

enlighet med organisationens praxis i ordförandeskapstrojkan tillsammans med Slovakien och Albanien.

Vidare anförts att OSSE:s verksamhet under perioden fortsatte att domineras av de deltagande staternas vitt skilda och svårförenliga politiska perspektiv i centrala frågor såsom den rysk-ukrainska konflikten, utdragna konflikter samt organisationens mandat att arbeta med det breda säkerhetsbegreppet. Dessutom har den inrikespolitiska utvecklingen i Belarus under 2020 också kommit att prägla arbetet i OSSE.

Sveriges övergripande mål för verksamheten i OSSE har fortsatt varit att säkerställa att OSSE:s deltagande stater lever upp till organisationens normer, principer och åtaganden liksom att stärka EU:s röst i organisationen.

Utskottets överväganden

OSSE

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen och redogörelsen till handlingarna samt avslår motionerna.

Motionerna

I motion 2018/19:2903, yrkande 19, av Hans Wallmark m.fl. (M) anförs att OSSE, inklusive OSSE PA och Odihr, kontinuerligt bör utvärderas samt att Sverige aktivt måste engagera sig i syfte att organisationernas verksamhet skall fullfölja sina åtaganden utan att tappa fokus.

I kommittémotion 2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkande 5 anförs att Sverige bör verka för att OSSE-samarbetet även ska omfatta frågor om SRHR, samt i yrkande 6 att Sverige under ordförandeskapet i OSSE 2021 ska driva frågan om vikten av SRHR som en grund för säkerhetsfrämjande arbete och kvinnors demokratiska deltagande.

I kommittémotion 2020/21:1614 av Björn Söder m.fl. (SD, KD), anförs att regeringen under sitt ordförandeskap i OSSE aktivt bör verka inom OSSE:s tredje dimension för att särskilt sätta fokus på att bekämpa den ökande diskrimineringen av kristna och andra som tillhör religiösa minoriteter inom OSSE:s deltagande stater.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar inledningsvis att OSSE är världens största regionala säkerhetsorganisation med 57 deltagande stater i Europa, Kaukasus, Centralasien och Nordamerika. OSSE som struktur byggdes på den grund som lades genom Helsingforsslutakten 1975. OSSE verkar för att främja säkerhet och stabilitet i regionen utifrån en brett definierad syn på säkerhet som omfattar tre dimensioner: en säkerhetspolitisk, en ekonomisk och miljömässig samt en som rör demokrati och mänskliga rättigheter. Organisationens särskilda styrka ligger bl.a. i dess breda krets av deltagande stater, den konfliktförebyggande verksamheten, det breda spektrumet av institutioner och instrument som medger snabb och flexibel konflikthantering samt den utbredda fältnärvaron. Den europeiska säkerhetsordningen är till stor del kodifierad i OSSE:s grunddokument som slår fast OSSE:s principer och de deltagande staternas politiska åtaganden.

Utskottet välkomnar att Sverige under OSSE:s ministerrådsmöte i Bratislava i december 2019 enhälligt utsågs till att vara ordförande i organisationen 2021. Utskottet ser också positivt på att Sverige som

ordförande fortsätter att prioritera arbetet för att återställa respekten för de principer som den europeiska säkerhetsordningen vilar på. Utskottet konstaterar att regeringen löpande informerat utskottet om förberedelsearbetet inför ordförandeskapet under 2020 samt att förankringsarbetet i utskottet fortsatt under ordförandeskapet 2021.

Utskottet noterar att den parlamentariska församlingen under 2020 observerade fyra val, att den svenska delegationen deltog i samtliga observationer samt att församlingen på grund av pandemin dock inte kunde observera alla val som man planerat. Arbetet med valobservationer är en viktig beståndsdel i OSSE:s verksamhet och utskottet ser positivt på att svenska ledamöter fortsätter att delta aktivt i dessa.

Utskottet anser allttjämt att riksdagsledamöters deltagande i internationellt parlamentariskt delegationsarbete dels skapar möjlighet för ledamöterna att i internationella sammanhang skapa opinion för svenska synsätt, dels ger berörda ledamöter möjlighet att i direkt kontakt med sina väljare spegla opinioner i omvärlden och därvid skapa ökad internationell förståelse. Utskottet värdesätter därför att nationella parlamentariker kan vara representerade i interparlamentariskt samarbete.

Utskottet vill uppmärksamma händelseutvecklingen i Belarus och Ukraina samt de utdragna konflikterna i Nagorno-Karabach och Abchazien och Sydossetien, under den gångna perioden.

I regeringens skrivelse anförs att den pågående ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim samt det försämrade säkerhetspolitiska klimat som följt i spåren av detta har fortsatt att skapa blockeringar i OSSE-samarbetet. En konsekvens av detta var de svårigheter som under 2020 uppstod för att besluta om utnämningar till organisationens högsta chefsposter. Utskottet är positivt till regeringens aktiva arbete för att frågan om den rysk-ukrainska konflikten ska ha en framträdande plats på OSSE:s dagordning samt att regeringen arbetat för att motverka ryska försök att beskriva sig som en medlare, och inte som en part, i konflikten. Sverige har också, liksom tidigare, bidragit till OSSE:s särskilda observatörsmission i Ukraina (SMM) och under år 2020 var 15 svenskar sekunderade till insatsen. Utskottet fördömer vidare Rysslands brott mot FN-stadgan, internationell rätt och den europeiska säkerhetsordningen genom landets militära aggression mot Ukraina och illegala annektering av Krim.

Vad gäller den inrikespolitiska utvecklingen i Belarus under 2020 noterar utskottet att den expertmission som tillsattes inom OSSE den 5 november 2020 presenterade en rapport som slog fast att det fanns allvarliga brister i hur presidentvalet genomförts och att valet inte levt upp till etablerad standard. Rapporten pekade på att Belarus grovt kränkt de mänskliga rättigheterna och inte följt sina OSSE-åtaganden och andra internationella förpliktelser.

Konflikten om regionen Nagorno-Karabach har pågått sedan slutet av 1980-talet och under andra halvan av 2020 blossade strider åter igen upp. Utskottet observerar att förutsättningarna för en förhandlingslösning genom Minskgruppen förändrats radikalt genom de senaste stridernas utgång och

undertecknandet av trepartsavtalet om vapenvila. Utskottet fördömer användningen av våld under konflikten hösten 2020 samt att Minskgruppen åsidosatts i arbetet med överenskommelsen om vapenvila och är positivt till regeringens arbete i OSSE:s permanenta råd, där ett särskilt fokus legat på ansvarsutkrävande avseende bl.a. konflikten i runt Nagorno-Karabach.

Konflikten mellan Ryssland och Georgien inleddes i augusti 2008 och involverar de två utbrytarregionerna Abchazien och Sydossetien. Ryssland har vidtagit flera destabiliserande åtgärder, inte minst genom olika avtal med utbrytarregionerna. Dessa avtal har befäst relationen mellan Ryssland och utbrytarregionerna, vilket från georgisk sida har tolkats som steg mot annektering, och har fördömts av EU, Sverige och andra likasinnade stater. Utskottet stödjer Genèvesamtalens överordnade målsättning att uppnå fredlig och hållbar konfliktlösning i enlighet med folkrätten och den europeiska säkerhetsordningen i ett läge där avståndet mellan de två ryskstödda utbrytarregionerna och resten av Georgien ökar.

Inom den militärpolitiska dimensionen har diskussioner förts om modernisering av Wiendokumentet, en fortlöpande omförhandling som normalt ska resultera i ett moderniserat Wiendokument vart femte år, men som sedan 2011 inte varit möjligt på grund av ryskt motstånd. I september 2019 presenterades ett förslag till modernisering av Wiendokumentet, något som Sverige aktivt bidragit till, utöver att ha verkar för att Open Skies ska genomföras på ett effektivt sätt. Särskilt fokus har lagts på att genom dialog med bland andra Ryssland tillse att fördraget följs på ett bättre sätt. Sverige förde även en aktiv dialog med USA för att uppmana landet att förbli part till fördraget.

Invigningen av det svenska ordförandeskapet ägde rum den 14 januari 2021, och då presenterades det svenska ordförandeskapsprogrammet. Utskottet välkomnar att utrikesministern då framhöll att Sveriges ordförandeskap i OSSE kommer att präglas av arbetet för att stärka säkerheten och demokratin i OSSE-regionen, bl.a. i vårt närområde, med fokus på mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet. Därutöver uppmärksammar utskottet att OSSE:s byrå för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (Odihr) tillhandahåller stöd, hjälp och expertis till deltagande stater och det civila samhället för att främja demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och tolerans och icke-diskriminering. När det gäller jämställdhet arbetar Odihr mer specifikt med att stärka jämställdhetsinstitutioner, identifiera diskriminerande lagar och policyer samt öka kvinnors deltagande i politik och valprocesser. Inom ramen för det svenska OSSE-ordförandeskapet har en särskild representant utsetts för jämställdhetsfrågor. Utskottet noterar regeringens ambition att inom internationella organisationer driva frågor om stöd till SRHR och att se till att det nämns i olika resolutioner och deklARATIONER, inte minst i konfliktsituationer, det man kallar agendan för kvinnor, fred och säkerhet. Vidare ställer sig utskottet positivt till att det i regeringens främjande av säkerhet och stabilitet i OSSE-regionen ingår ansvarsutkrävande efter

konflikter och att man i det arbetar med FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, i vilken sexuellt våld är inkluderat. Utskottet har även den 29 april 2021 tagit del av regeringens föredragning om kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR), som en del av utrikesförvaltningens handlingsplan för feministisk utrikespolitik 2019–2022 med inriktning och åtgärder för år 2021.

Utskottet framhåller vidare att OSSE, bl.a. inom ramen för sitt kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter, arbetar i medlemsstaterna med att skydda och främja frihet när det gäller religions- eller övertygelseuppfattning. Detta inkluderar specifikt arbete mot diskriminering av kristna. Ordförandeskapet har en särskild roll i organisationens arbete med konfliktförebyggande och rehabilitering i OSSE-regionen. För att utföra dessa uppdrag utser ordföranden varje år ett antal särskilda och personliga representanter. En av dessa är den personliga representanten för att bekämpa rasism, främlingsfientlighet och diskriminering, med fokus på intolerans och diskriminering av kristna och dem som tillhör andra religioner. Frågan om religions- och övertygelsefrihet har behandlats mer ingående i utskottets betänkande om mänskliga rättigheter (bet. 2019/20:UU15).

Därmed avstyrker utskottet motion 2018/19:2903 (M) yrkande 19, kommittémotion 2020/21:170 (V) yrkandena 5 och 6 i den mån de inte tillgodosetts samt kommittémotion 2020/21:1614 (SD, KD). Utskottet föreslår vidare att riksdagen lägger redogörelsen och skrivelsen till handlingarna.

Reservationer

1. OSSE, punkt 1 (SD, KD)

av Markus Wiechel (SD), Lars Adaktusson (KD), Mats Nordberg (SD) och Sara Gille (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:1614 av Björn Söder m.fl. (SD, KD) och

avslår motionerna

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 19 och

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 5 och 6.

Ställningstagande

De politiskt bindande åtagandena i OSSE:s tredje dimension syftar till att säkerställa att de mänskliga rättigheterna respekteras fullt ut, att upprätthålla rättsstatens principer, att bygga upp och bevara demokratiska institutioner samt att motverka intolerans och diskriminering.

På flera håll i OSSE:s 57 deltagande stater vittnar man om den allt mer ökande diskrimineringen av och intoleransen för kristna och andra religiösa minoriteter. Diskriminering ökar i takt med att skolor och moskéer, sponsrade av Saudiarabien, etableras. Många upplever hotet komma från den snabbt växande wahhabitiska trosriktningen inom islam, med centrum i Saudiarabien. Trots att många av länderna har religionsfrihet instiftat i grundlagen oroas allt fler över att våga visa annan religiös övertygelse. Inte sällan är det kristna minoriteter som far mest illa.

Vid OSSE:s parlamentariska församlings sommarmöte i Luxemburg i juli 2019 föreslog Sverigedemokraternas företrädare i en resolution att man borde uppmärksamma, fördöma och åtgärda den diskriminering av kristna och andra religiösa minoriteter som för närvarande sprider sig i flera av organisationens deltagande stater. Resolutionen antogs av församlingen och blev en del av slutdokumentet från Luxemburgmötet.

Den parlamentariska församlingen inom OSSE uttrycker i slutdokumentet stor oro över att diskrimineringen och förtrycket av minoritetsreligioner i vissa av OSSE:s deltagande stater verkar ha ökat i omfattning under senare tid. Detta inkluderar även institutionellt förtryck, genom förtryckande rättsakter mot olika kristna trosinriktningar, som kan leda till att man underlättar och

uppmuntrar till hatbrott mot medlemmar av dessa trosinriktningar. Man noterar med oro att denna diskriminering inkluderar

1. vag eller tvetydig lagstiftning när det gäller religionsfrihet, vilket tillåter myndigheter att vidta godtyckliga åtgärder mot vissa kyrkor, inklusive tillslag och nedläggningar, bland annat mot "huskyrkor" i landsbygdsregioner som saknar officiellt registrerade kyrkobyggnader
2. förtryck av och godtyckliga handlingar mot vissa trosinriktningar och deras prästerskap i ockuperade territorier
3. förbud för vissa trosinriktningar att få eller förnya registrering av sina samfund, eller tjänster, eller utföra missionsarbete, eller bygga nya kyrkobyggnader på grund av ogenomskinliga eller partiska "zonstandarder"
4. officiell stigmatisering av dem som konverterar till kristendomen, inklusive påtryckningar för att de ska avstå från sin tro, förverkande av biblar och annan religiös litteratur, eller begränsningar för utnämningen av kyrkoansvariga.

I slutdokumentet uppmanar man OSSE:s deltagande stater att ta hänsyn till ökad diskriminering mot kristna och anhängare av andra trosuppfattningar i minoritet. Man erkänner den fulla suveräniteten i alla kristna trosinriktningar och deras kyrkliga organ, deras oberoende från politiska påtryckningar och deras rättigheter att fatta sina egna beslut oavsett politiska konflikter. OSSE:s parlamentariska församling rekommenderar därför OSSE att vidta åtgärder mot diskriminering.

Sverige övertog ordförandeskapet i OSSE den 1 januari 2021. Mot ovan beskrivna bakgrund anser vi att regeringen inom OSSE:s tredje dimension bör verka aktivt för att särskilt sätta fokus på att bekämpa den ökande diskrimineringen av kristna och andra religiösa trosuppfattningar i minoritet inom OSSE:s deltagande stater.

2. OSSE, punkt 1 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 19 och avslår motionerna

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt

2020/21:1614 av Björn Söder m.fl. (SD, KD).

Ställningstagande

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) omfattar 57 deltagande stater och är därmed världens största säkerhetsorganisation. Det är det enda säkerhetspolitiska samarbetsorgan där alla europeiska stater, liksom USA, Kanada, Ryssland och de centralasiatiska staterna, deltar på lika villkor. Med en stats deltagande i OSSE följer ett åtagande att respektera och efterleva mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. OSSE är världens största regionala säkerhetsorganisation. Verksamheten utgår från den europeiska säkerhetsordningen baserat på det breda säkerhetsbegreppet och vilar på de tre dimensionerna politik och säkerhet, ekonomi och miljö samt mänskliga rättigheter. En grundläggande princip för OSSE:s verksamhet är att varaktig säkerhet förutsätter demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och en fungerande rättsstat. OSSE har en så kallad uppförandekod som är politiskt bindande för deltagande stater och som går ut på att en stats säkerhetsapparat – till exempel polisen och det militära försvaret – ska stå under effektiv demokratisk kontroll och integreras i det civila samhället. Vi anser att det är en viktig princip att hålla fast vid och som kontinuerligt ska följas upp och utvärderas.

I dagens oroliga värld fyller OSSE en viktig funktion genom sitt helhetsperspektiv på säkerhetspolitiken. OSSE har idag flera tusen medarbetare utplacerade i länder och regioner som präglas av konflikt och krigshot eller befinner sig i ett återuppbyggnadsskede efter en konflikt. Exempel på fältverksamhet är i Ukraina där OSSE verkar för att den ryska aggressionen gentemot Ukraina skall upphöra genom närvaro av observatörer. Andra angelägna uppgifter är OSSE:s nationella missioner som i samarbete med det aktuella landets regering arbetar för att stärka landets implementering av OSSE:s grundvalar. Exempel på program är de sedan åtskilliga år pågående programmen för ökat deltagande av kvinnor i politiken, utbildning med inriktning mot konfliktlösning för unga personer i framför allt de centralasiatiska länderna, arbete mot människohandel och korruption. Vi Moderater anser att fältverksamheterna är centrala inslag i OSSE:s verksamhet och att dessa i sitt arbete tydligt bör fokusera sin verksamhet utifrån det breda europeiska säkerhetsbegreppet.

Organisationen för Säkerhet och Samarbete i Europa Parlamentariska Församling (OSSE PA) arbetar aktivt inom de områden där OSSE är verksamt i syfte att stödja de nationella parlamenten inom de dimensioner som OSSE är inom. En av OSSE PA:s viktigaste uppgifter är dess arbete med att stärka demokrati och demokratiutveckling.

Vi anser att det säkerhetspolitiska arbetet i dess breda perspektiv och genom internationellt samarbete med fokus på dialog, demokrati och respekt för mänskliga rättigheter utgör en viktig del i målet med att uppnå varaktig fred. Som alltid måste en organisations verksamhet kritiskt granskas ur såväl ett ekonomiskt som innehållsmässigt perspektiv. OSSE:s medlemsländer måste följa de grundläggande åtaganden de har åtagit sig att följa genom sitt

medlemskap. Det är regeringens uppgift att inta detta förhållningssätt. OSSE:s verksamhet bör kontinuerligt utvärderas.

Sverige måste som ordförandeland aktivt engagera sig för att introducera en kontinuerlig utvärdering i syfte att OSSE fullföljer sina åtaganden utan att tappa fokus på kärnverksamheten.

3. OSSE, punkt 1 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 5 och 6 samt avslår motionerna

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 19 och

2020/21:1614 av Björn Söder m.fl. (SD, KD).

Ställningstagande

Rätten till hälsa, till sin sexualitet och att bestämma över sin kropp är grundläggande mänskliga rättigheter. Det är dock rättigheter som kränks och inskränks i många länder. Över stora delar av jorden möter människor, oavsett kön, inskränkningar i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Miljontals kvinnor och flickor saknar exempelvis tillgång till preventivmedel. Samtidigt beräknas 47 000 kvinnor och flickor dö årligen i samband med osäkra och illegala aborter enligt Världshälsoorganisationen (WHO). Varannan minut dör dessutom en kvinna i världen av graviditets- eller förlossningskomplikationer, enligt FN:s befolkningsfond UNFPA. Den absoluta majoriteten, 94 procent, av de kvinnor som drabbas lever i låg- och medelinkomstländer. En tredjedel av alla kvinnor kommer att uppleva någon form av fysisk eller psykisk misshandel under sitt liv enligt FN:s kvinnokommission Commission on the Status of Women 2020.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) är en internationell organisation som bl.a. arbetar med konfliktförebyggande insatser, krishantering och demokratiutveckling i Europa, de tidigare sovjetrepublikerna i Kaukasien och Centralasien samt Mongoliet, USA och Kanada. Jämställdhet har en viktig plats på agendan, men SRHR saknas. OSSE är en bra arena för Sverige att driva SRHR-frågor. Särskilt eftersom Sverige har ordförandeskapet under 2021.

I OSSE:s parlamentariska församling finns både länder som kommit en bit på vägen och länder som ligger långt efter. Eftersom resolutioner i OSSE:s

parlamentariska församling tas med majoritet kan inget land enskilt obstruera när det gäller frågor som de inte vill arbeta med. Vänsterpartiet kommer arbeta att för att skrivningar om SRHR finns med i de årliga resolutioner som antas i den parlamentariska församlingen.

Jag anser att Sverige bör verka för att OSSE-samarbetet även ska omfatta SRHR-frågor. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Jag anser även att Sverige under ordförandeskapet i OSSE 2021 ska driva frågan om vikten av SRHR som en grund för säkerhetsfrämjande arbete och kvinnors deltagande i demokratiska processer. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2020/21:147

Regeringens skrivelse 2020/21:147 Verksamheten inom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under andra halvåret 2019 och hela kalenderåret 2020.

Redogörelse 2020/21:OSSE1

Redogörelse 2020/21:OSSE1 OSSE:s svenska delegations redogörelse om verksamheten under 2020.

Motion från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om OSSE och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att OSSE-samarbetet även ska omfatta SRHR-frågor och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under ordförandeskapet i OSSE 2021 ska driva frågan om vikten av SRHR som en grund för säkerhetsfrämjande arbete och kvinnors demokratiska deltagande och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1614 av Björn Söder m.fl. (SD, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen under sitt ordförandeskap i OSSE aktivt bör verka inom OSSE:s tredje dimension för att särskilt sätta fokus på att bekämpa den ökande diskrimineringen av kristna och andra religiösa minoritetstrosuppfattningar inom OSSE:s deltagande stater, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.